

<https://www.israelsmisjonen.no/pv>

11. søndag i treenighetstiden – søndag 9. august 2026

Søndagens tekster: Jes 64,6b–65,2; Rom 9,2–5; 10,1–4; Matt 23,37–39

Er Gud sionist?

Min jøde kristne venn var ikke i tvil: Gud er sionist! Han begrunnet ikke sin påstand i et politisk program, men i Guds eget trinitariske løfte til sitt folk: Et folk som skulle bli bevart, vende hjem til fedrenes land og leve under Guds velsignelse. Opprettelsen av staten Israel i 1948 og innvandringen til landet av hundretusener jøder de siste 30 årene er bekreftelsen og oppfyllelsen.

Israelsmisjonens teologiske prinsipperklæring stadfester også løftene til Israel, selv om NTs perspektiv utvider det geografiske og etniske. Det universelle perspektiv erstatter likevel ikke det partikulære som handler om det jødiske folk og deres land.
<https://www.israelsmisjonen.no/wp-content/uploads/2024/03/PRINSIPPERKLAERINGENfebr2004A4.pdf>

Kristen sionisme og kristensionisme

Høsten 2020 kom Bispemøtet i Den norske kirke med en kraftig uttalelse mot kristensionisme som de mener representerer en politisert teologi som misbruker Skriften til å legitimere undertrykkelse og menneskerettsbrudd. Uttalelsens konklusjon er følgende: «Bispemøtet finner kristensionisme teologisk og menneskerettslig uholdbart».

I et tilsvarende svar fra Israelsmisjonens ledelse kritiseres biskopene for manglende israelsteologi. Det er ikke uenighet om at profetier kan misbrukes til maktovergrep og usunn teologi, men mener biskopene at vi må ta avstand fra all form for sionisme? (VL 23.20.2020). Er det å være kristen sionist vranglære? De færreste kristne i Norge som forsvare Israel rett til eksistens og støtter jøder som drar «hjem» vil kjenne seg igjen i karakteristikken Bispemøtet gir.

Sion og Jerusalem: Hvorfor er det så viktig?

Ikke alle jøder er sionister i den forstand at de ser dagens Israel som et ledd i Guds plan med folket. Likevel har alle jøder et forhold til Jerusalem. Hvert år under påskefesten verden rundt avsluttes sedermåltidet med håpet om samling i landet: «Dette året er vi her. Neste år i Jerusalem.» Selv norske jøder som aldri har tenkt på å immigrere til Israel kaller seg sionister.

Det er to grunner til det:

Jerusalem – Stedet der Gud bor og samler sitt folk

Jerusalem er byen Herren valgte ut blant alle Israels byer. Her skulle Salomo bygge en bolig for Herren – et tempel og et sted for paktskisten. «Da sa Salomo: Herren har sagt at han vil bo i en mørk sky. Men nå har jeg bygd deg en praktfull bolig, et sted der du kan bo for alltid.» (1 Kong 8,12–13).

Når David sterkt oppfordrer til å be om fred for Jerusalem (Sal 122,6–9), er begrunnelsen nettopp at Herren har sitt hus i byen.

Derfor blir også, for det andre, Jerusalem et samlingssted for folket. Det er her de kommer sammen for å synge «Sions sanger», bære frem sine bønner og offer og få bekreftet at synden er sonet og skylden tatt bort. Jerusalem er samlingsstedet og møtestedet mellom Gud og hans folk. I samme salme heter det derfor at det er en lov for Israel å prise Herrens navn der (vers 4).

For Salomo var likevel perspektivet enda større. Jerusalem skal ikke bare være samlingsstedet for folket, men for alle folkeslag. Salomo ber om nåde for sitt folk, men også for oss langt borte: «Det kan også hende at fremmede som ikke hører til ditt folk Israel, kommer fra et land langt borte for ditt navns skyld. For de skal få høre om ditt store navn, din sterke hånd og din utstrakte arm. Når de så kommer og ber, vendt mot dette huset, da må du høre dem i himmelen der du troner, og gjøre alt det de roper til deg om! Slik skal alle folk på jorden lære navnet ditt å kjenne, og de skal frykte deg slik ditt folk Israel gjør, og vite at navnet ditt er nevnt over dette huset som jeg har bygd» (1 Kong 8,41–43).

Det er dette universelle misjonsperspektivet, der Jerusalem er både utgangspunkt og mål, som gjerne må prege dagens preken. For det er i denne konteksten Jesus i dagens evangelium møter Jerusalem med tre viktige utsagn om dommen, lengselen og håpet.

Dommen

Jesus viser til Jerusalems vantro og avvisning av Guds sendebud. Snart skal også han som er Profeten med stor P, også dømmes. Det er ingen grunn til å unnskyld Jerusalems ugjerninger. Likevel har disse ordene (og flere med) blitt brukt gjennom kirkens historie til å legitimere jødene kollektive vantro og fordømmelse av den mosaiske tro og det jødiske folk. Biskop Johannes Chrysostomos (347-407) sier for eksempel: «Bli ikke forbauset over at jeg kaller jødene elendige. For de er virkelig elendige og usle, de som bevisst har forkastet og avvist de mange goder som himmelen har gitt dem».

Jesu dom er ikke et kollektivt utsagn over jøder. I videste fall kan det tolkes som en dom over judeere, eller snevrere det jødiske lederskap. Jesus konstaterer imidlertid det folket alt vet og som deres egen realistiske historie forteller. Den er langt mer selvransakende enn Snorres saga. Derfor må predikanter vokte seg denne dagen i hvordan jøder omtales. Vi vet jo også at det langs veien til Jerusalem, var jøder som hyllet Jesus med ordene fra Salme 118,26: «Velsignet være han som kommer i Herrens navn».

Lengselen

Jesus kommer ikke bare med domsord, Han uttrykker sin nød og lengsel etter å samle et folk som viser motvilje, Det er det samme blødende hjerte som kommer til uttrykk når Jesus gråter over Jerusalem (Luk 19,41ff). Jesu vilje er kontrasten til folkets motvilje.

Det er denne nøden og kjærligheten som også kommer til uttrykk hos Paulus i dagens lesetekst når han peker på alt Israel har, men likevel mangler del i Guds rettferdighet. Om mulig er Paulus villig til selv å bli den fordømte hvis det kan gagne hans folk. Konsekvensen for hedningenes apostel er likevel at han alltid oppsøker synagogene først på sine misjonsreiser for å forkynne evangeliet for dem. Hvis det ikke gjelder dem først, gjelder det heller ingen andre. Evangeliet er Guds kraft til frelse – for jøde først (Rom 1,16), er apostelen sitt program.

For det andre uttrykkes nøden for folkets frelse i en inderlig bønn om at de må bli frelst.

Uavhengig om vi kaller oss kristen sionist eller ikke, må det være hele kirkens ansvar å forkynne hele evangeliet for hele det jødiske folk. Dette er et bibelsk misjonsprinsipp. For Israels trøst er ikke primært gode kristnes vennskap eller politisk og moralsk støtte. Heller ikke kamp mot antisemittisme og oppgjør med kirkens antijudaisme, hvor viktig det enn er. Israels trøst er budskapet om at skylden er betalt og synden sonet (Jes 40,1–2). Derfor må alle kristne israelsvenner også være misjonsvenner. Og alle misjonsvenner må bli israelsmisjonsvenner.

I Jesu nød og lengsel ligger selvsagt også perspektivet om at han er det nye tempelet og Guds nærvær i sitt folk, og at det er i hans navn den store samlingen av jøder og folkeslagene skal finne sted, slik Salomo drømte og ba om. (Jfr. Joh 10,16 og Ef 2,11ff).

Håpet

Jesu siste ord over Jerusalem bærer i seg et håp. Selv for en by som er ødelagt skal Jesus Messias stå frem, og folket skal hilse ham velkommen, slik noen av dem gjorde da han red inn i Jerusalem palmesøndag og siden er blitt hyllet av mange jøder gjennom hele historien. Paulus sin undervisning om forholdet mellom Israel og folkeslagene ender da også opp med håpet om hele Israels frelse når folkeslagene har kommet inn i fullt tall. (Rom 11,25-26).

Først den dagen er misjonsoppdraget fullført, og vi kan si sammen med hans folk: Baruch haba, beshem Adonaj – Velsignet være han som kommer i Herrens navn!

Ved elvene i Babylon satt Israel og gråt. Deres smerte uttrykkes blant annet slik: «Glemmer jeg deg, Jerusalem, så la min høyre hånd bli glemt!» (Sal 137,5). Vi kan heller ikke glemme det jødiske folk – hverken arven eller oppdraget vi har fått!

Rolf Gunnar Heitmann

prest og pensjonist, tidligere generalsekretær i Den Norske Israelsmisjon

rolf@israelsmisjonen.no